

GAF NIŠ
Studijski program: ARHITEKTURA
VIII semestar
STUDIO JAVNE ZGRADE
2019/2020

ARHITEKTURA MUZEJA (UMETNOSTI) 3

Aleksandar Milojković
Marko Nikolić
Ivan Kostić
Milan Brzaković

POVRATAK ISTORIJSKOM MODELU

Od kraja sedamdesetih,
jedna od najistaknutijih karakteristika muzeja izgrađenih u tom periodu,
bila je masovan povratak sistemu linearno raspoređenih prostorija.

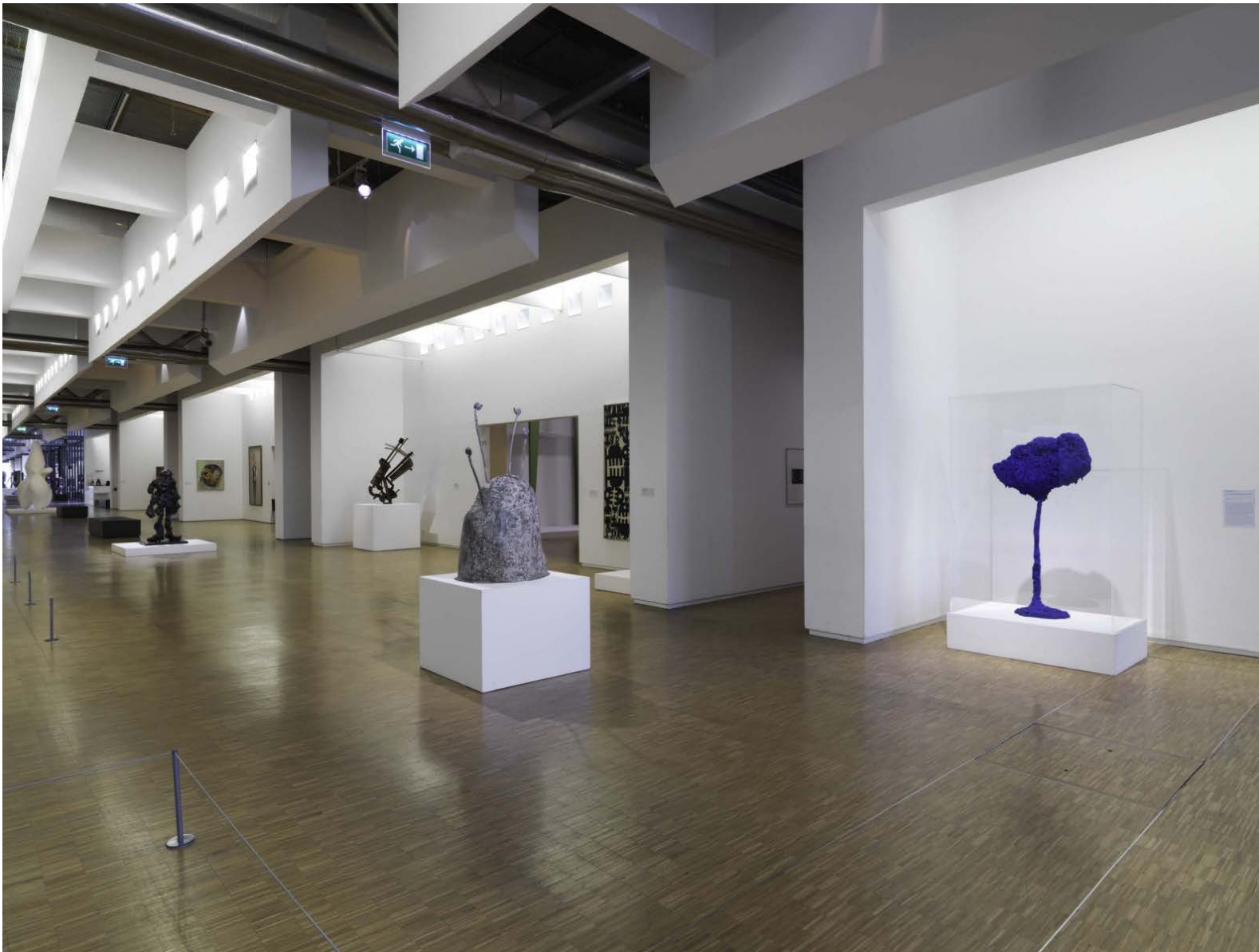
To je postalo očigledno kada su fleksibilnim, "univerzalnim" i šarenim
prostorima Pompidou Centra dodati interni "umeci" u tradicionalnom stilu da bi
se eksterijer zaklonio i dobilo dovoljno zidnih površina.

Piano i Rogers, Pompidou centre, 1977.
Galerija stalne postavke - originalno stanje

Gaetana Aulenti, Pompidou centre, 1984.
Galerija stalne postavke i centralni koridor
posle rekonstrukcije

Gaetana Aulenti, Pompidou centre, 1984.
Galerija stalne postavke i centralni koridor posle rekonstrukcije

Gaetana Aulenti, Pompidou centre, 1984.
Galerija stalne postavke posle rekonstrukcije

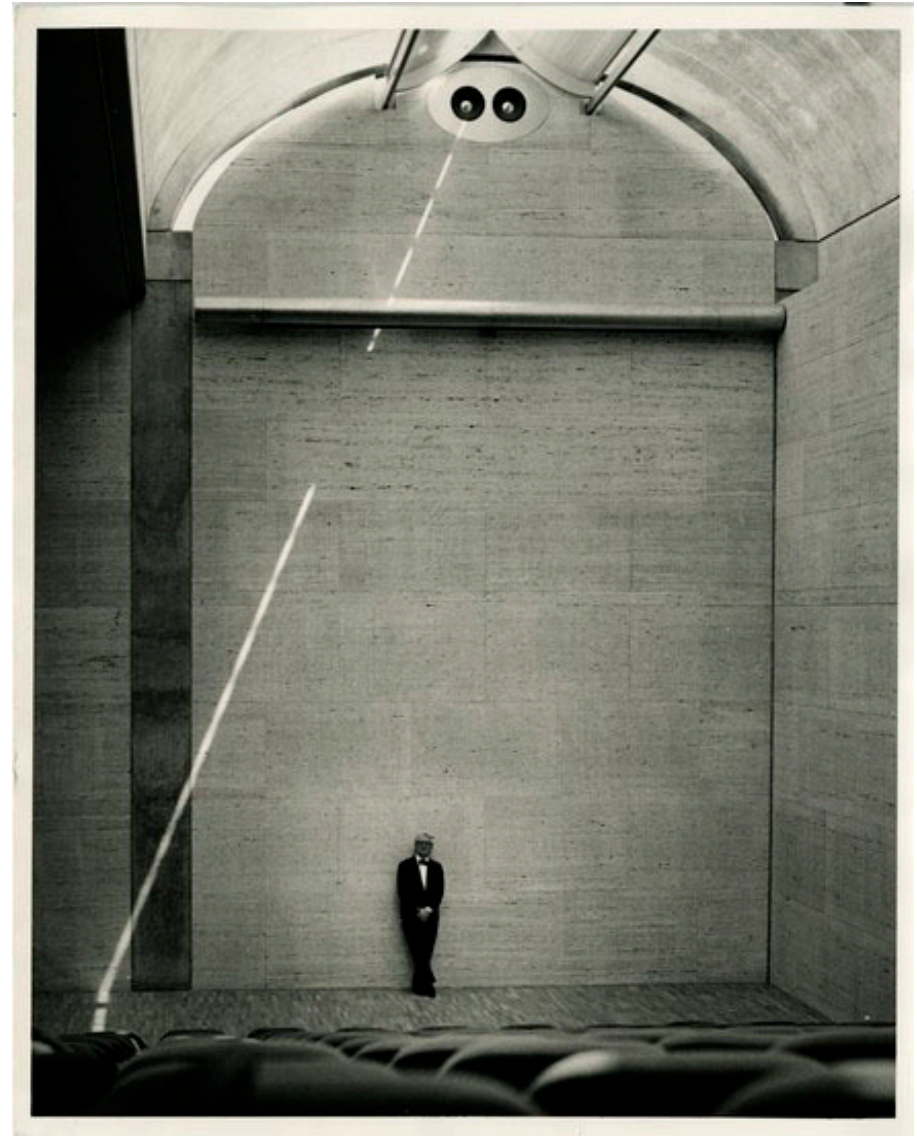

Gaetana Aulenti, Pompidou centre, 1984.
Galerija stalne postavke i centralni koridor posle rekonstrukcije

Louis Isadore Kahn 1901-1974

Razmišljanja o tradicionalnim uzorima i ponovno oživljavanje oblikovnih sistema prošlosti počinju znatno ranije. U Kimbell Art Museum, Louis Kahn je zadržao modernistički vokabular, ali je od tradicionalnih muzeja preuzeo strukturnu i prostornu tipologiju.

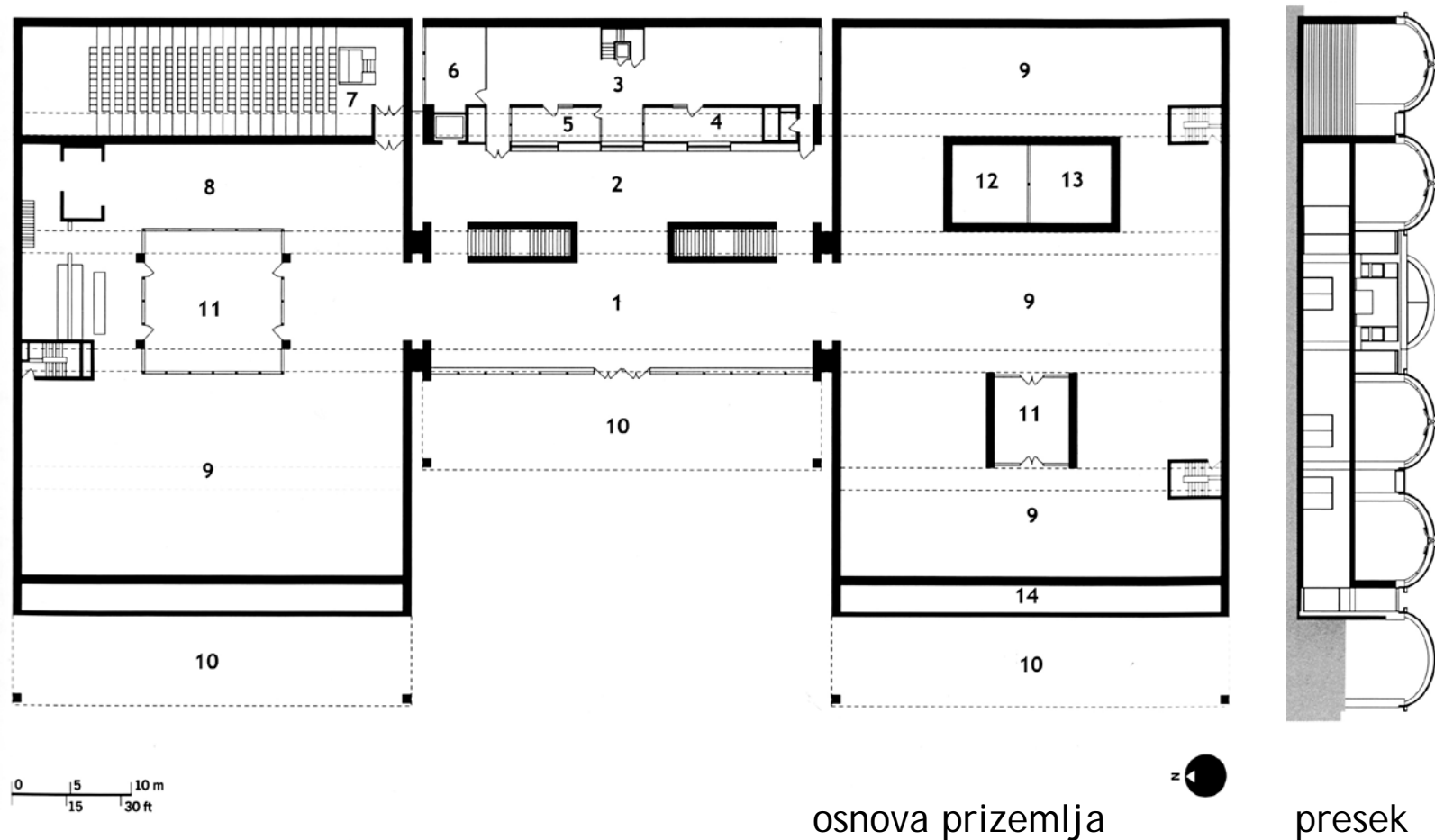

Louis Kahn, Kimbell Art Museum, 1966-72, Fort Worth, Teksas

Louis Kahn, Kimbell Art Museum, 1966-72, Fort Worth, Teksas

On ponovo uvodi zenitalno osvetljene zasvedene galerije koje su pokazale svoje prednosti u klasičnim muzejima, poput Gliptoteke u Minhenu, ali ih obogaćuje novom fleksibilnošću, oslanjajući ih na stubove sa velikim međusobnim rastojanjem.

1. Ulazna galerija 2. Knjižara 3. Donji nivo biblioteke 4. Mobilna soba 5. Bibliotekar
 6. Radna soba 7. Auditorijum 8. Kafeterija 9. Galerija 10. Portik 11. Svetlarnik 12. Gornji nivo dvorišta konzervatora 13. Gornji nivo studija konzervatora 14. Gornji deo svetlosnog "bunara"

Louis Kahn, Kimbell Art Museum,
 Fort Worth, Texas 1966-72.

Na taj način, uspeva da ostvari prostor koji je sinteza dva suprotstavljena modela: tradicionalnog galerijskog formata i moderne paradigme "neutralnog prostora". Galerije koje posmatrane iz jednog pravca podsećaju na zasvođene sobe, posmatrane iz drugog izgledaju kao "otvoreni prostor"

Louis Kahn, Kimbell Art Museum

Louis Kahn, Kimbell Art Museum

Louis Kahn, Kimbell Art Museum

Louis Kahn, Kimbell Art Museum

Vrhunac razigranosti muzejska arhitektura je doživela kasnih sedamdesetih i osamdesetih.

Povratak istoricizmu donosi i mnogo **sadržajniji** pristup rešavanju izložbenih prostora, a postmodernisti nastoje da upotrebom anfilada i brojnih klasičnih detalja u svojim delima obnove **vizuelni kontekst** za umetnost različitih epoha.

James Stirling (1926 -1992) i Michael Wilford (r.1938)

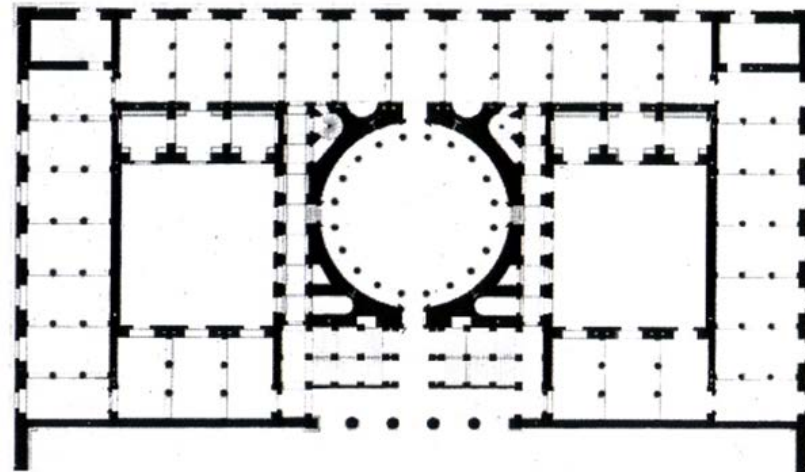
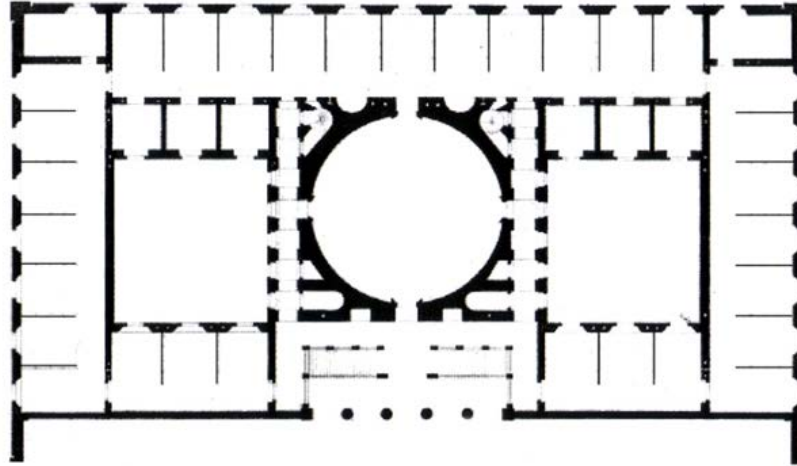
Dogradnja Stuttgart Staatsgalerie (1977-84), Jamesa Stirlinga i Michaela Wilforda postala je arhitektonski amblem nastupajućeg trenda.

U složenoj kompoziciji, Stirling se poigrava sa elementarnim volumenima, nadrealističkim zidnim otvorima i otvorenim istorijskim referencama, koje, tek što se izraze, bivaju odmah povučene.

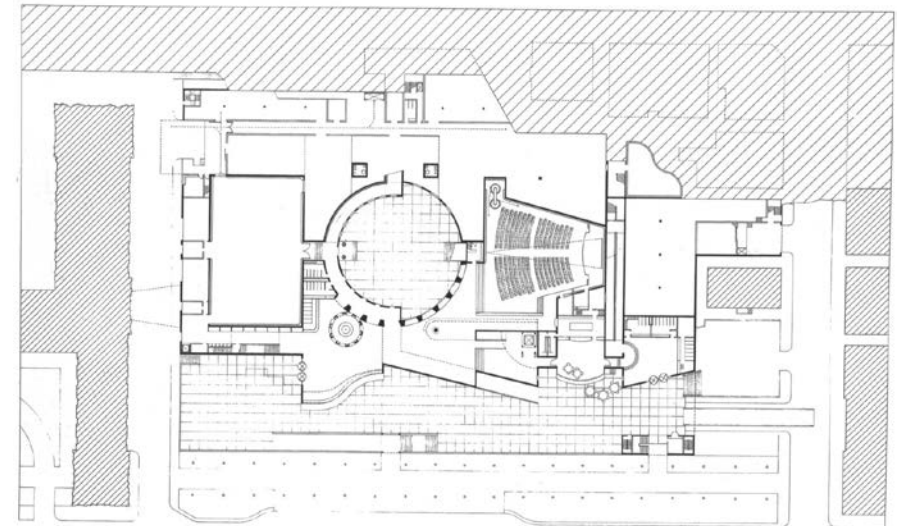
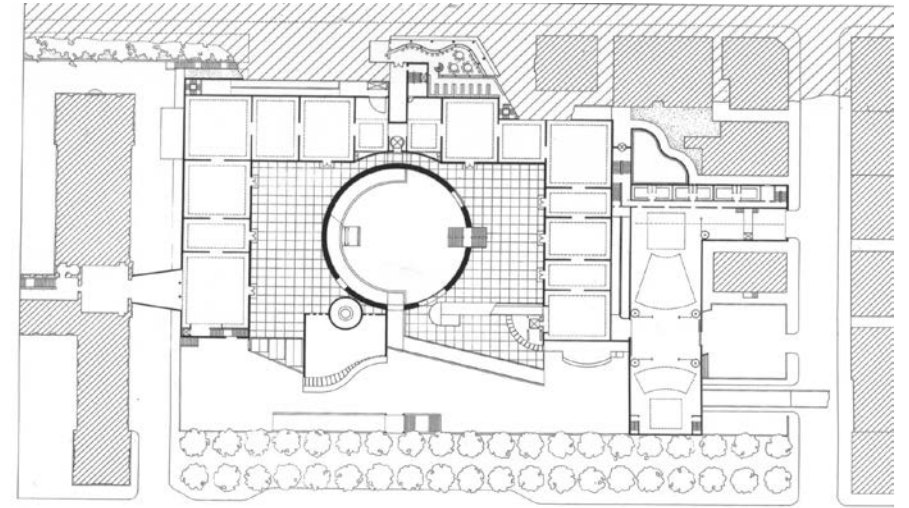

James Stirling i Michael Wilford, Stuttgart Staatsgalerie, Stuttgart 1977-84.

Projekat
Staatsgalerie
svoju tipološku
referentnu tačku
traži u
Schinkelovom
Altes Museum u
Berlinu,
naglašavajući
istorijski i
institucionalni
kontinuitet
muzeja kao
arhitektonskog
tipa.

Karl Friedrich Schinkel, Altes Museum,
Berlin 1823-30.

James Stirling i Michael Wilford,
Stuttgart Staatsgalerie, 1977-84.

Medjutim, ono što je u Schinkelovom muzeju centralni prostor sa rotandom, kod Stirlinga se pojavljuje kao praznina centralnog trga.

James Stirling i Michael Wilford, Stuttgart Staatsgalerie

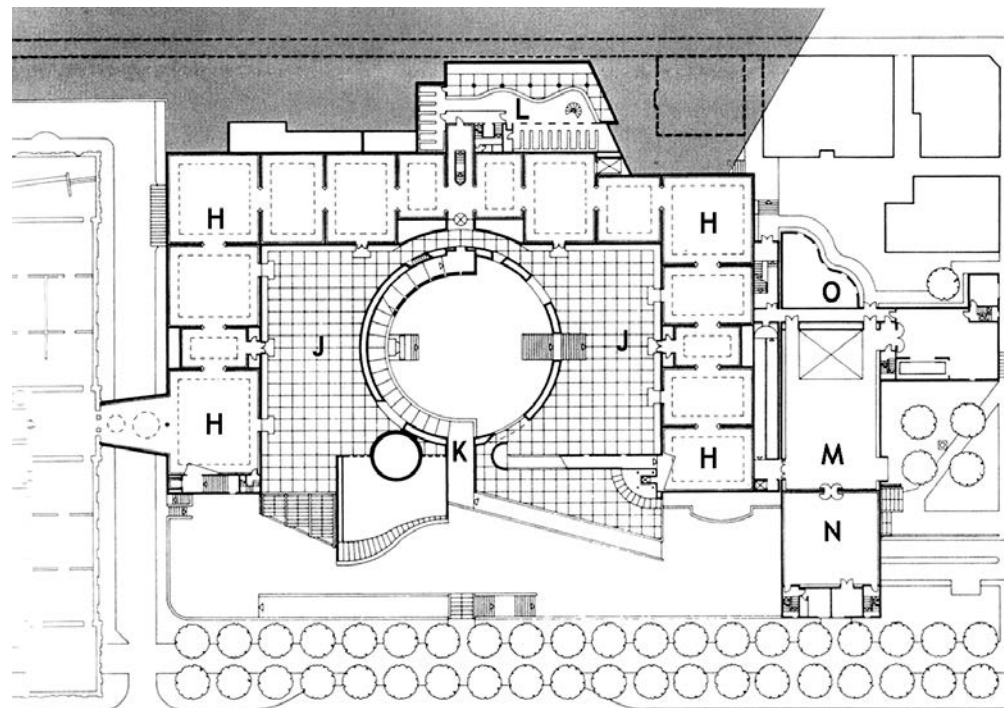

James Stirling i Michael Wilford, Stuttgart Staatsgalerie,
Stuttgart 1977-84.

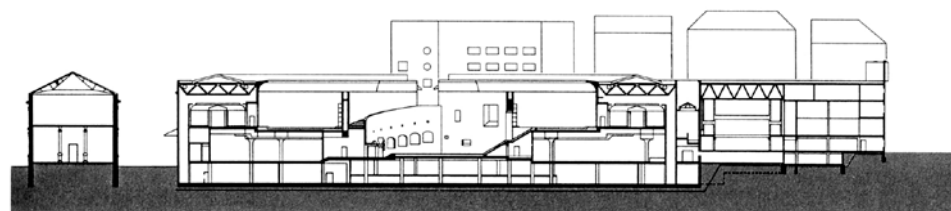
James Stirling i Michael Wilford, Stuttgart Staatsgalerie,
Stuttgart 1977-84.

Za razliku od eksterijera, enterijer je u velikoj meri klasičan. Protočna osnova prizemlja sadrži sve prostore neophodne za funkcionisanje savremenog muzeja, razmeštene oko kružnog dvorišta skulptura, a na drugom nivou, anfilade od petnaest kvadratnih i pravougaonih prostorija, povezane su sa galerijskim prostorom muzejske zgrade iz XIX veka.

osnova sprata

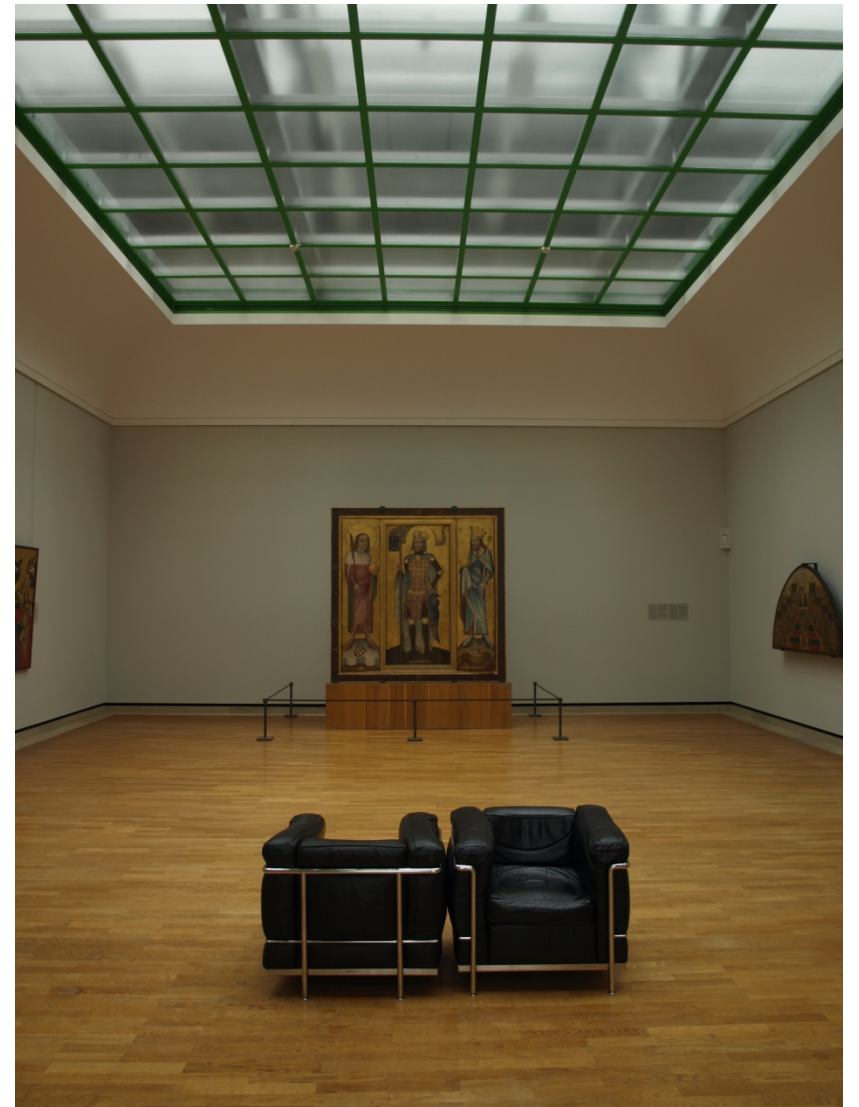
- H. Izložbene galerije
- J. Terasa sa skulpturama
- K. Javni pešački put
- L. Biblioteka
- M. Kamerno pozorište
- N. Prostorija za probe
- O. Muzička škola

podužni presek kroz rotundu

James Stirling i Michael Wilford, Stuttgart Staatsgalerie

Svi pasaži su raspoređeni duž rigidnih osa, a individualni timpanoni iznad svakog prolaza, inspirisani antičkim modelom, nose broj i označavaju određenu prostoriju.

James Stirling i Michael Wilford, Stuttgart Staatsgalerie

Stirling je, kombinujući klasične detalje i high-tech elemente dosegao vrhunsku estetiku, a zdanje je odmah postalo mesto hodočašća arhitekata i studenata arhitekture iz celog sveta.

James Stirling i Michael Wilford, Stuttgart Staatsgalerie

Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

Dominantni trendovi u muzejskoj arhitekturi osamedesetih, verovatno su najrečitije sumirani u Städtisches Museum, Abteiberg u Menhengladbahu (1972-82.), Hansa Holleina, gde su konvencionalni elementi kombinovani sa brilijantno inventivnim zahvatima.

Hans Hollein, 1934-2014.

Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

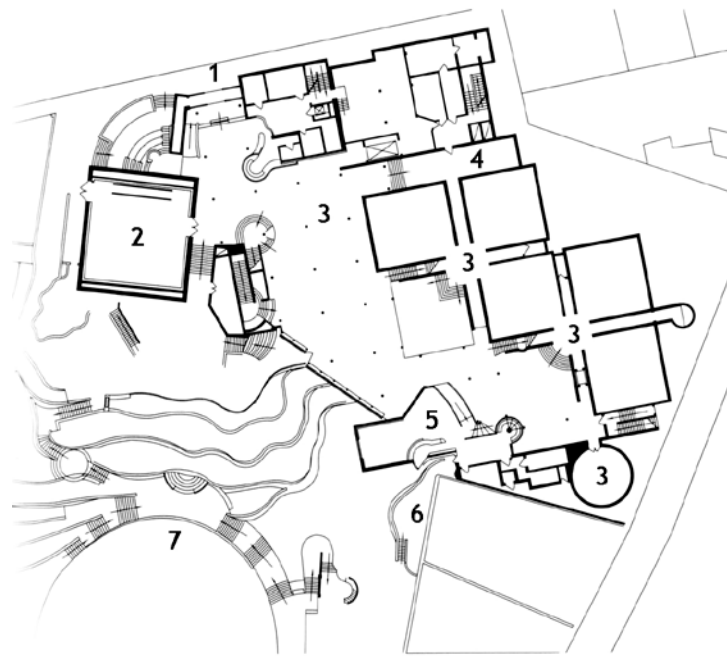
Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

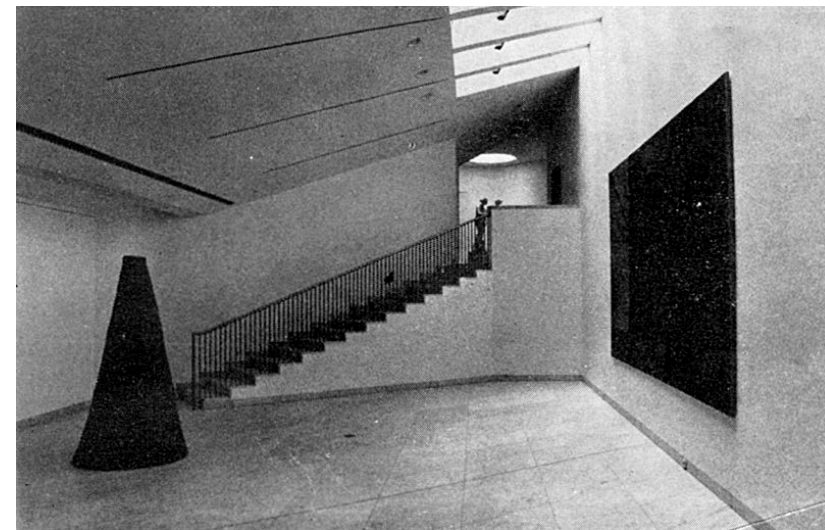

Za zbirku u čijem je fokusu savremena umetnost, Hollein je stvorio jedinstvenu strukturu, a fleksibilnost je postignuta ne samo prisustvom "otvorenih prostora", već pre svega kreiranjem niza prostorija raznovrsnih oblika i veličina.

Osnova ulaznog nivoa

1. Ulaz
2. Povremena postavka
3. Kolekcija
4. Galerija
5. Kafeterija
6. Terasa
7. Stari vrt

Hans Hollein, Städtisches Museum

Kvadratne galerije, zaobljene sobe, prostori sa dvostrukom i trostrukom visinom i podzemni kabineti, uz kombinovanje dnevne i veštačke svetlosti, pružaju mogućnost stvaranja različitih ambijenata i doživljaja, i u toj meri odgovaraju izložbama, da izgleda da je prostor za njih namenski projektovan, iako to nije bio slučaj.

Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

Hans Hollein, Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach 1972-82.

Hans Hollein,
Städtisches Museum,
Abteiberg, Mönchengladbach
1972-82.

Robert Venturi, Scott Brown & Associates,
Sainsbury Wing, Nacionalna galerija, London 1986-91.

Robert Venturi (1925-2018), Denise Scott Brown (r.1931)

Venturi i Scott Brownova, takođe se često vraćaju klasičnom vokabularu i prostornoj tipologiji tradicionalnih muzeja, tretirajući ih na sasvim jedinstven način. U projektu za Sainsbury Wing, dogradnji National Gallery (1832-80) Williama Wilkinsa, njihov izbor je, samo na prvi pogled korišćenje historicističkih motiva i oponašanje Wilkinsovog eklektičnog izraza.

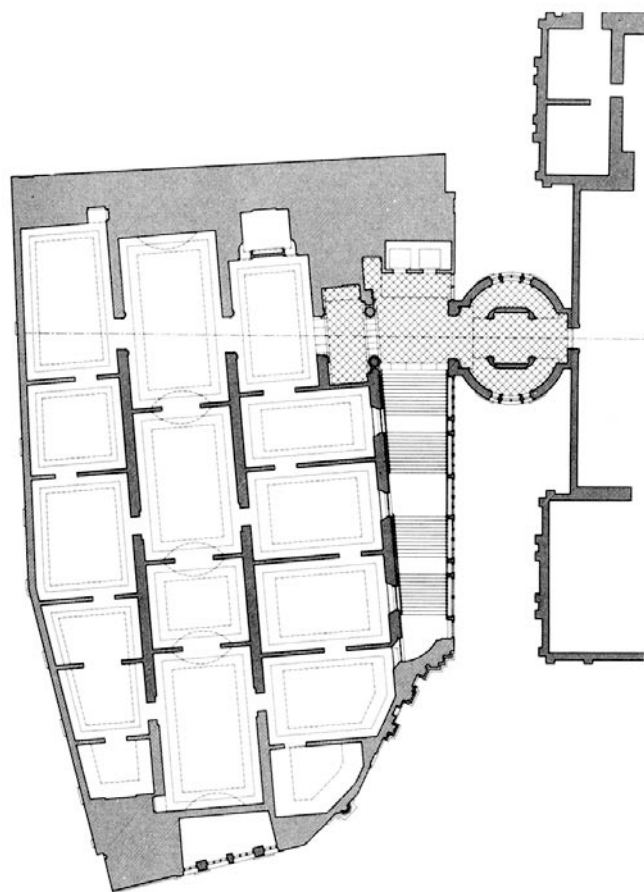
Robert Venturi, Scott Brown & Associates,
Sainsbury Wing, Nacionalna galerija, London 1986-91.

Reč je o još jednoj Ventirujevoj “dekorisanoj šupi”, sa elementima, duhovito transponovanim sa postojećeg objekta. Iza nezavisnog monumentalnog omotača, krije se predominantno funkcionalni enterijer sa rasporedom prostorija tipičnim za londonske muzeje, tradicionalnim zenitalnim osvetljenjem očigledno inspirisanim John Soaneovom Dulwich Picture Gallery i konvencionalnim dekorom klasičnih galerija.

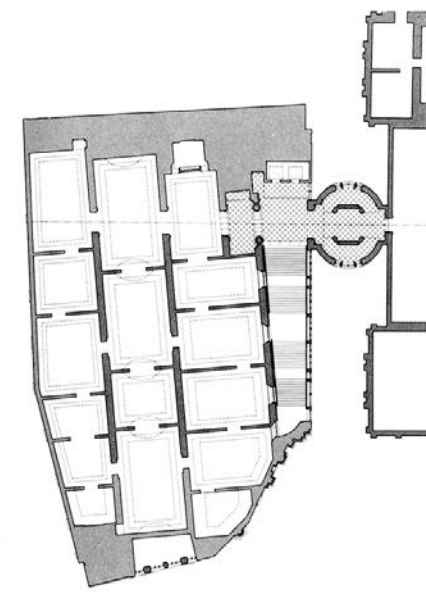
Iza nezavisnog monumentalnog omotača, krije se predominantno funkcionalni enterijer sa rasporedom prostorija tipičnim za londonske muzeje, tradicionalnim zenitalnim osvetljenjem očigledno inspirisanim John Soaneovom Dulwich Picture Gallery i konvencionalnim dekorom klasičnih galerija.

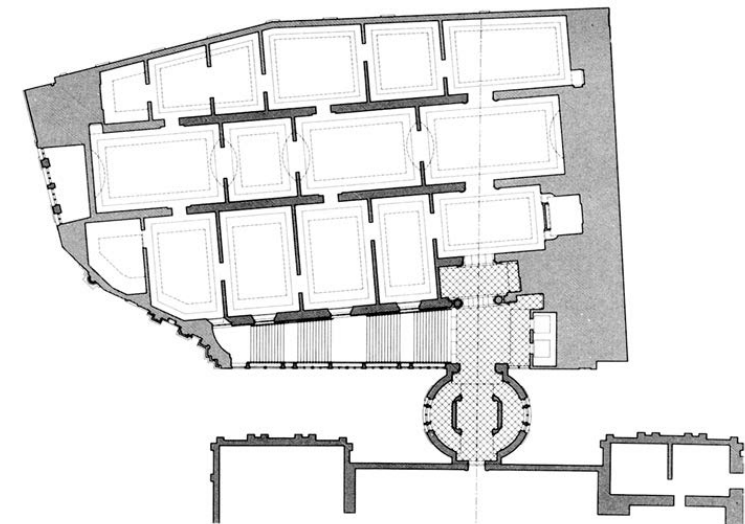
Glavni sprat sadrži šesnaest galerija za stalnu postavku, postavljenih u tri paralelna anfiladna niza, na istom nivou sa glavnim prosto-rijama nacionalne galerije Williama Wilkinsa iz 1838. Anfilada formirana od pro-storija u poslednjem redu novog krila, nalazi se na istoj osi sa centralnom anfiladom starog objekta sa kojom je povezana mostom oktogonalnog oblika.

Robert Venturi, Scott Brown & Associates,
Sainsbury Wing, Nacionalna galerija

Glavno stepenište natkriveno
dekorativnim "viktorijanskim",
nekonstruktivnim
aluminijumskim lukovima

Robert Venturi, Scott Brown
& Associates,
Sainsbury Wing, Nacionalna
galerija

Galerije na prvoj osi, upravnoj na monumentalno stepenište, povezane oktogonlnim mostom sa galerijama na centralnoj osi Wilkinsovog objekta

Robert Venturi, Scott Brown & Associates,
Sainsbury Wing, Nacionalna galerija

Anfilada na centralnoj osi
Način uvođenja svetla u galerije
očigledno je inspirisan Dulwich
Picture Gallery, Sir Johna Soanea

Robert Venturi, Scott Brown & Associates,
Sainsbury Wing, Nacionalna galerija

U koncepcijama i projektima pomenutih autora i njihovih istomišljenika i sledbenika, osim zahteva za reinstalacijom tipoloških vrednosti klasičnog muzeja, vidljiva je i svest o neophodnosti eksploatacije svih simboličkih vrednosti na koje asocira muzej, kao osnove za eksploraciju novih rešenja.

Reagujući na dominantnu ideju transparentnog i “gostoprimljivog” muzeja sedamdesetih, u kome nema nikakvog rizika i gde je osećaj avanture i individualne potrage zamenjen instant-gratifikacijom, oni se vraćaju originalnoj ideji muzeja, a ritualni prilaz i ulaz u muzej, treba da podsete na njegov značaj i inicijalnu metaforu:

ukrašena kutija, od posetioca ponovo zahteva napor da pređe njen prag i otkrije znanja i predmete koji su u njoj ostali, sakriveni od pogleda.

James Stirling, Robert Venturi i Hans Hollein svojim vestibulima, ceremonijalnim stepeništima i rampama, ponovo nas uveravaju da emocije koje stvara ulaz u arhitektonski kontejner pomažu u pripremi posetioca za kontemplaciju umetničkih dela u njegovoj unutrašnjosti.